

etimologii și, deci, interesat să meargă pe urmele informației autorului respectiv, prezentarea surselor folosite este de cea mai mare importanță. În această privință i se poate obiecta lui Brückner că în dicționarul său nu figurează indicații bibliografice în interiorul articolelor și nici măcar la începutul volumului nu există o listă generală a lucrărilor utilizate. Explicația că dicționarul lui Brückner ar fi popular nu poate justifica absența bibliografiei pentru că totuși un dicționar etimologic se adresează în primul rând cercetătorilor. Dicționarul lui Sławski are, din contră, meritul de a furniza la fiecare articol în parte, cu deosebită atenție, toate indicațiile bibliografice necesare. În afară de aceasta, primul volum se deschide cu o listă bibliografică extrem de bogată (cuprinde 217 titluri) la care se dă un supliment în caietul al 6-lea (aici sînt incluse încă 99 de titluri). În vol. I bibliografia cuprinde lucrările de lingvistică apărute aproximativ pînă în 1951 iar în vol. II, pe lingă unele studii mai vechi, se adaugă lucrările noi apărute pînă în 1958 în domeniul dialectologiei, al dicționarului etimologic sau generale sau al lucrărilor de ordin mai general cum ar fi acelea ale lui Kuryłowicz, Lehr-Splawiński, Otrebski etc. În plus, în cursul dicționarului, Fr. Sławski apelează sporadic și la alte lucrări pe care nu le-a citat în bibliografie.

Bogata bibliografie a lucrării, ținută la zi, contribuie în mod substanțial la ameliorarea calității dicționarului și la stabilirea pe o bază științifică cît mai solidă a etimologiilor.

Cum operează Fr. Sławski cu materialul lexicografic adunat? Mai înainte de a da un răspuns la această întrebare trebuie să facem o observație de ordin general care este în același timp și o critică: dicționarul pe care îl discutăm nu este un dicționar etimologic al întregului lexic al limbii poloneze. Aici sînt înregistrate îndeosebi cuvintele cunoscute limbii polone literare contemporane, din care însă s-au eliminat termenii tehnici, cuvintele argotice și o serie de arhaisme și regionalisme (Totuși arhaismele și dialectalismele ne întîmpină deseori în dicționarul lui Sławski ca material ajutător, de ex. la termenul *halabarda* se dau formele vechi: sec. XV *helbart*, sec. XVI—XVIII *halabart*, *halabarta*, *alabart*, iar la cuvîntul *fiolka* « violetă » se notează formele dialectale *chwialek*, *chfijalek*, *fijalka*. Uneori, cînd etimologia unui cuvînt vechi sau dialectal prezintă un interes deosebit, acestuia i se consacră un articol independent, de ex.: *gumno* « hambar » sau adv. *haj* « acolo ». Din nefericire, lipsesc însă din dicționar o serie de termeni comuni, obișnuiți în limba literară.

Iată care este structura unui articol din dicționarul lui Sławski, lucrat pe baza principiilor metodei istorico-comparative: titlul articolului este urmat imediat, deși nu în toate cazurile, de notarea sensului. Acesta se dă de obicei în limba polonă, dar uneori se adaugă termenul corespunzător din limba latină (de ex.: *dobry* « o wartości pozytywnej, bonus » sau *czas* « tempus »). Sînt înregistrate apoi, pe lingă formele regionale ale termenului de bază, cuvintele așa-numite « praslawa », adică cuvintele comune citorva limbi slave (cel mai adesea chiar general slave) (de ex. « pol. *kamasze*, ceh. *gamaše*, *kamaše*, slovac. *gamaše*, *kamaše*, *kamašne*, dial. *kamašle*, luzacian de nord *gamaša*, rus. *gamási*, ucr. *hamáša*, ucr. apus. *gamáša*, bielorus. *hamáš*, srb. *kamáše*, *gamáše*, sloven. *kamase*, blg. *gamási*). Prin notarea acestor corespondențe se dă o imagine de ansamblu asupra răspîndirii cuvîntului respectiv în domeniul slav. Cînd este cazul, Fr. Sławski furnizează indicații asupra limbilor care au împrumutat din limba polonă cuvîntul discutat de ex.: pol. *kamasze* s-a difuzat în rus. *kamási*, ucr. răs. *kamási*, lit. *kamásas*). Mai departe autorul stabilește corespondențele cu celelalte limbi indo-europene, oprindu-se cu predelecție asupra limbilor mai apropiate de polonă, ca limbile baltice și germanice. De ex.: pol. *czerpac* « a săpa » <sl. com. *čępti *čępa din ie. *kerp : comp lit. *kerpū*, *kįrpti* « a tăia », let. *cērpis*, *cīrpt* « a tăia », *cīrpe* « secară », *kārpīt* « a căuta, a rade, a arunca pămîntul afară », v. germ. de sus *herbist*, azi *Herbst* « toamnă ». Urmează, în ordinea importanței și după necesitate, formele latine, grecești, sanscrite etc. (de ex. v. sl. *inъ « unul,